

Béla Tarri maratonfilm linastub laupäeval Sõpruses

■ Kinolavastuse näidatakse sel laupäeval, 17. oktoobril ungari režissööri Béla Tarri meistriteost «Saatanatango» («Sátántangó», 1994). Mustvalge ja ülipikkade kaadritega üles võetud film kestab 439 minutit ehk üle seitsme tunni.

László Krasznahorkai raamatu põhjal valminud Tarri magnum opus'e peategelased elavad külaühiskonnas, mis on end välja lülitanud igasugusest kasulikest põllumajanduslikust tootmisest. Kadunud on väärtused, mis annaksid elule mõtte. Kõik on lahustunud ajas, aastaaegade perioodilises vaheldumises, kuni tasapisi hakkavad ka nemad muutuma osaks kaduvikust.

STLi loeng-töötuba avab nüüdistsantsu tähendust

■ 17. oktoobril ootab Sõltumatu Tantsu Lava kõiki loeng-liikumistöötpäeva «Tants kui kaasaja väljendus – minevikust tänapäeva». Töötoas tutvustatakse kaasaegset tantsukunsti tantsuvaldkonna mõjukate isikute ja koreograafide kaudu – modernantsu rahvusvahelistest pioneeridest Isadora Duncanist, Rudolf van Labanist, Pina Bauschist meie oma kaasaegsete tantsukunstnike Mart Kangro, Renate Keerdi, Karl Saksa ja ZUGA Ühendatud Tantsijateni.

Töötuba koosneb teoreetilistest ülevaatest ning praktilisest liikumise osast. Osaleda saab individuaalselt, kuid võimalik on kutsuda töötuba ka koolitundi või tulla klassi või grupiga Sõltumatu Tantsu Lavale. Töötuba on mõeldud selles valdkonnas algajatele liikujatele ega eelda varasemat kogemust. Töötuba viivad läbi Evelyn Tuul ja Maria Uppin-Sarv.

Ilmus Leibnizi uus raamat

■ Ilmusid suure filosoofi Gottfried Wilhelm Leibnizi «Valitud tööd ja kirjad». Prantsuse, ladina, inglise ja saksa keelest tõlkinud ning saatesõna kirjutas Margus Ott. Raamatu on koostanud ja sellele sissejuhatus kirjutanud Ilmar Vene.

Uude raamatusse valitud tekstid on jõukohased ka neile, kes alles alustavad tutvumist Leibniziga, sest just kirjades kõrgetele võimukandjatele, oponentidele ja mõttekaaslastele ning tutvustustes ja lühikirjutistes on filosoof püüdnud esitada oma teese võimalikult arusaadavalt. Raamatu järeleõnas annab tõlkija Margus Ott mõned olulised lähteained Leibnizi filosoofiasse süvenemiseks.

Tartus saab näha Tiit Pääsuke ülevaatenäitust

■ Tartu Kunstimuseumis on 24. oktoobrist avatud Tiit Pääsuke mahukas ning värviküllane ülevaatenäitus «Nostalgiata». Läbi kahe koruse saab tutvuda tema loominguga 1960. aastatest tänaseni. Pääsuke kannab oma kunstis edasi klassikalise maali traditsioone kaasaegses võtmes, ületades aegu ja trende.

Näitusega kaasneb mahukas eesti- ja ingliskeelne trükk, millest võib leida tekste, fotosid ning laia valiku Pääsuke teoste reproduktid. Raamatusse on kirjutatud analüüsivaid artikleid kunstiteadlase Tamara Luuk ja looja vaatenurgast mõtiskleb Pääsuke kui õpetaja ja eeskujuna üle maailma kunstnik Tõnis Saadoja. Lisaks sisaldab kataloog põhjalikku intervjuud, kunstniku autobiograafiat, Joanna Hoffmanni kuraatoritekti ning eluloolisi lüüsi.

«Nostalgiata» jääb avatuks 25. aprillini 2021. Koroonakriisi tõttu ametlikku avamist ei toimu.

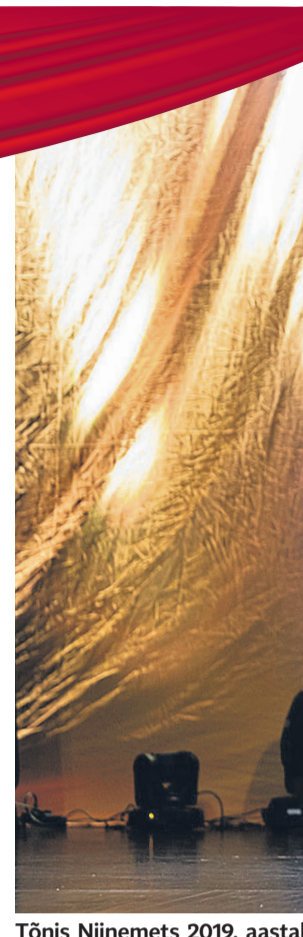
Tartu Uue Teatri «Kremlisöövikud» võlus publikut kaks aastat järjest: 2019. aastal vaatas Narvas toimunud etendusi 20 748, esietendumise aastal aga 21 924 inimese. Fotol Märt Avandi Jaak Joalana. FOTO: GABRIELA LIIVAMÄGI

Estonia muusikalavastus «West Side Story» oli 2019 publikuarvu edetabelis kolmandal kohal. FOTO: VELJO POOM

Ugala muusikalisele armastusloole «Once» elas kaasa 19 371 vaatajat. FOTO: MARIS SÄVİK

Tõnis Niinemets 2019. aastal

TEATER JA NUMBRID. Teatristatistikast selgub, et 2019. aastal istus Eesti teatrisaalides iga päev keskmiselt 21 610 inimest. Teatrisaalides tehti taaskord 48 uut lavastust, mis kokku andis 87 uut lavastust. Teatrisaalides tehti taaskord 48 uut lavastust, mis kokku andis 87 uut lavastust.

Teatristatistikas tehti taas

HEILI SIBRITS
kultuuritoimetuse juht

Eesti Teatri Agentuuri kogutud statistika näitab, et 2019. aastal käidi etendusasutustes kokku üle 1,2 miljoni korra, teatrite mängukavas oli üle 600 lavastuse, neist uuslavastusi üle 200. Keskmiselt oli ühel etendusel 184 vaatajat, iga päev võis valida keskmiselt 19 etenduse vahel ja teatrisaalides istus iga päev keskmiselt 3489 inimest.

«Igaks juhaks olgu öeldud, et sellest arvutuskäigust ei ole välja jäetud puhkepäevi ega riiklike pühi,» täpsustab Eesti Teatri Agentuuri toimetaja Tiia Sippol (pildil), kes kogus kokku Eesti teatrite arvanded ning koostas need kolmapäeval esitletud raamatusse «Teatrielu 2019».

Aasta kõige suurema publikuarvuga lavastus esietendus 3. oktoobril ja kolme kuuga kogunes Eestimaa saalidesse – kokku anti 48 etendust – Tõnis Niinemetsa nalju nautima 29 860 vaatajat. Lapsevanema rõõme ja muresid vaagiva lavastuse «The Kid» taga oli POINTi meeskond Karl Kermes ja Birgit Kermes, aga ka Mehis Pihla ja Kertu Moppel. Kusjuures eraetendusasutustest oli mullu enim vaatajaid just stand-up-teatril POINT.

Publikuuarvu arvestuses auväärsel teisele kohale jõudis 2019. aastal Tartu Uue Teatri lavastus «Kremlisöövikud». Märt Avandi enese proovilepanekust lauljana sai osa 20 748 teatrisõpra. Aasta varem meelitatil Joala looga Narva 21 924 vaatajat – tegemist oli 2018. aasta esikohalavastusega.

Mullu üle 10 000 vaataja kogunud kümne lavastuse seast leiab ka ühe 15 aastat vana lavastuse – lastele mõeldud tsirkuselugu «Piip ja Tuut kontserdil» esietendus juba 2005. aastal ning lastele mõeldud tsirkuseloo autorid, lavastajad ja näitlejad on Haid-Männamäe ja Toomas Tross.

Enim vaadatud lavastused aastal 2019

- «The Kid» (sõnalavastus, stand-up-teater POINT): 48 etendust, 29 860 külastajat
- «Kremlisöövikud» (muusikalavastus, Tartu Uus Teater): 11 etendust, 20 748 külastajat
- «West Side Story» (muusikalavastus, Estonia): 33 etendust, 20 636 külastajat
- «Once» (mitmeliigilavastus, Ugala): 35 etendust, 19 371 külastajat
- «Vapruse värinad» (mitmeliigilavastus, NUKU): 52 etendust, 16 016 külastajat
- «Elu ja armastus» (sõnalavastus, Endla): 30 etendust, 14 542 külastajat
- «Vürst Gabriel» (sõnalavastus, Tallinna Linnateater): 20 etendust, 11 819 külastajat
- «Detektiiv Lotte» (muusikalavastus, Vanemuine): 17 etendust, 11 746 külastajat
- «Pähklipureja» (tantsulavastus lastele, Estonia): 15 etendust, 11 311 külastajat
- «Piip ja Tuut kontserdil» (tsirkus lastele, Piip ja Tuut Teater): 51 etendust, 10 848 külastajat

Allikas: Eesti Teatri Agentuur, Tiia Sippol

lid: Estonia (157 363), Vanemuine (152 601) ja Eesti Draamateater (100 898). Eraetendusasutustest kogusid suurima arvu vaatajaid stand-up-teater POINT (37 646), Tartu Uus Teater (29 261) ja Piip ja Tuut Teater (31 979).

«Teatrite koondtabelis jääb 15 uuslavastuse ja 36 916 külastuse poolest silma ka rida «Lavastusprojektid», kuhu on koondatud need ühendused, organisatsioonid ja sõpruskoondad, kes etendasid aasta jooksul üht-kaht lavastust või ei pea end juriidiliselt teatriks. Nende osakaal tervikus muutub iga aastaga suuremaks. 2019. aasta andmeid esitasid 21 ühendust, kes andsid 30 lavastusega kokku 296 etendust,» toob Sippol esile ühe märkimisväärse trendi Eesti teatrimaastikul.

Kokkuvõtvalt nendib Sippol, et 2019. aasta on taas kasvuaasta, tõenäoliselt viimane, sest 2020. aasta on juba koroonast mõjutatud.

222 uuslavastust aastal

2019. aasta koondarvud on järgmised: repertuaaris kokku 610 lavastust, sh 222 uuslavastust, etendusi oli kokku 7047, külastusi 1 273 303. Aasta varem, 2018. aastal külastati etendusasutusi ligi 1,2 miljoni korda (täpsemalt 1 192 042), teatrite mängukavas oli ligi 596 lavastust, neist uuslavastusi 219.

Peaaegu kõik arvud on viimased kümme aastat näidanud

Etenduskeskuste tegevus 2019

	oma- produkt- sioonid	kultuuri- ja tugi- tegevused	võõrusta- tud eten- dused	KOKKU
Kanuti Gildi SAAL				
etendusi	165	71	60	296
külastusi	11 374	4 662	5 574	21 610
Sõltumatu Tantsu Lava				
etendusi	92	55	8	155
külastusi	5 916	2 065	530	8 511
Vaba Lava*				
etendusi	62	143	125	330
külastusi	9 336	27 203	15 130	51 669

* Vaba Lava Tallinna ja Narva teatrikeskuste tegevus on kokku liidetud

Harrastusteatrid 2019

teatreid	uuslavastused	kogu repertuaar	etendused	külastajad
48	87	162	893	40 413

tal on «Teatrielu» kroonikas ära toodud selliseid uuslavastusi 43. Kui siia liita ka kõrgkoolide avalikel etendustel näidatud kursuse- või lõputööd (10), Raadioteater (8) ja kolmandana harrastusteatrid (92), siis on 2019. aasta uuslavastuste koondarv 375. Aasta varem oli sellise arvutuskäigu tulemuseks 307.»

Professionaalse teatri kõrval on Eestis väga aktiivsed ka harrastusteatrid. 48 harrastusteatril oli kokku repertuaaris 162 lavastust, neist uuslavastusi 87, kokku anti 893 etendust 40 413 vaatajale.

Suvisel hooajal, mai lõpust kuni septembrini anti etendusi 86 lavastusega (sh 15 riigi- ja linnateatri lavastusega), millest 49 olid uuslavastused. Etendused toimusid peamiselt suvises või täiesti uutes mängupaikades, vaid 12 etendust teatrisaalides.

«Kui jätta kõrvale aktiivne

Teater läheb aina kallimaks

Keskmine pileti maksumus 2019. aastal näitab võrreldes eelmise aastaga taas järjekindat tõusu. «Sellega ühes kasvas ka teatrite etendusetegevuse pileti müügist saadud tulu viis protsenti ehk 704 912 eurot. Piletiga külastuse keskmine maksumus oli 2019. aastal 13,44 eurot (ilma km-

vanud – muusikalavastuste eest tuli 2018. aastal välja käia näiteks 17,45 eurot. Suuri erinevusi keskmises pileti hinnas on ka sihtrühmiti. Kõige kõrgem keskmine pileti hind on noortelavastustel – 17,6 eurot. Täiskasvanute lavastustele maksab pileti keskmine 14,85 eurot.

Suuri erinevusi keskmises pileti hinnas on ka sihtrühmiti. Kõige kõrgem keskmine pileti hind on noortelavastustel – 17,6 eurot. Täiskasvanute lavastustele maksab pileti keskmine 14,85 eurot.

«Kui jätta kõrvale aktiivne suveteatri ja veel aktiivsem harrastusteatrite tegevus, siis võib külastusandmeid vaadates kinnitada, et varasema aastaga võrreldes ei ole maal etenduste andmine aktiivsemaks muutunud. Eesti teatri miljon teatrikülastust (83,2 protsenti) toimub kuues teatrilinnas: Tallinnas, Rakveres, Pärnus, Kuressaares, Tartus ja Viljandis. See tähendab, et välismaal kogutakse 2,7 protsenti ning maakondades, sh ka teistes linnades-asulates, vaid 14,1 protsenti vaatajatest,» räägib Sippol.

Lisaks etendusetegevuse kasvavale hooale oli 2019. aastal Eesti teatrite panus ka laiemasse kultuuri märkimisväärne. «Kui lisada teatrite etendusetegevusele korraldatud festivalid, kontserdid, ballid, filmiõhtud, loengusarjad ja töötoad, võib öelda, et kultuuri panustati 8900 kultuurisündmusega 1,43 miljonile külastajale.»